

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא וענינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, הכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו גזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
הרוצת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו אזיה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תונכ"י.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
הרוצת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו אזיה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
הרוצת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו אזיה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפוס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
הרוצת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו אזיה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

כי תצא וגו' ולקחת לך לאשה. וברש"י: במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר 'ושבית שבי', שהרי כבר נאמר 'לא תחיה כל נשמה'. עוד כתב רש"י: ולקחת לך לאשה, לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, שאם אינה מתירה ישאנה באיסור. יש מקשים דאם לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, א"כ מדוע יש חילוק בין מלחמת הרשות למלחמת חובה, דאין אשת יפת תואר מותרת אלא בשעת השביה, ושעת השביה היינו לאחר המלחמה והריגת כל האויבים, וכמו שנראה מתוך הפסוק (דברים כ"ג) 'והכית את כל זכורה לפי חרב', ורק אח"כ כתיב 'רק הנשים והטף והבהמה תבזו לך'. והנה במלחמת שאר האומות שייך האי דינא דיש שעת שביה בנשים לאחר הריגת הזכרים, ולכן התירה התורה אשת יפת תואר, משום דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, אמנם במלחמת ארץ ישראל ושבעה אומות אין שייך שעת שביה רק בממון ולא בנשים, כי הרי אדרבה מחוייבים להורגן, ולכך לא שייך התם כלל דין של יפת תואר. [דרק לאחר המלחמה שייך הטעם דלא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, אבל בשעת המלחמה אין פנאי לישא אשה].
עוד יש לומר דגם מה שאסרה להם יפת תואר במלחמת חובה הוא 'כנגד יצה"ר', עפ"י מה שאמרנו (ויק"ר יז:): שלשה פרוזדגמאות שלח יהושע אצלם, הרוצה לפנות יפנה, הרוצה להשלים ישלים, לעשות מלחמה יעשה. והיינו שהיה להם הזדמנות להינצל, שקודם התחלת המלחמה עדיין לא היו הכנענים בכלל 'לא תחיה כל נשמה', ורק אותם שלא השלימו קודם התחלת המלחמה, עליהם נאמר 'לא תחיה', וכן מצינו (מגילה יד:) שקיבלו את רחב הזונה ונשאה יהושע. ונראה דהטעם הוא, שהקב"ה רצה להורות לנו, דארץ ישראל אינה יכולה לסבול אנשים רעים וחטאים, ואין להם שום תקנה אלא לשוב

יום ד' ו' אלול
יומא דהילולא של בעל הזרע שמשון זי"ע

**אם לא עכשיו אימתי?
עכשיו הזמן לזכות לברכת והבטחת בעל הזרע
שמשון זי"ע
"תשלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שמיא,
ועיניכם תראינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים
סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים, ובתים
מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד, בני חיי
ומזוני טבי"!!**

חדש, דכלי שרת שנטמאו, אף שאחר כך נטהרו בטבילה, מ"מ בשעה שנטמאו פקעה קדושתם, ולכן צריך לקדשם מחדש ולמשוח אותם בשמן המשחה.

אבל כל זה הוא בכלי שרת דאם נטמאו פקעה קדושתם, [כיון דאין גופו קדושה, רק קדושתו לשם שירות דבר אחר], דכלי שרת הם מכשירים לבד. אבל בגוף קדושה, לא פקעה קדושתו אף שנטמא, שהרי קודש שנטמא, דינו בשריפה,

והאוכלו בלאו, וטמא האוכלו הוא בכרת (לרבנן בזבחים קו), ומוכח שלא נפקעה קדושתו. הרי דמה שהוא כלי לקדושה [כגון כלי שרת], נפקעה קדושתו ע"י טומאה, [אבל] מה שהוא גוף קדושה, לא פקעה קדושתו.

וזה החילוק עצמו קיים בין תורה למצוה, כי "נר מצוה ותורה אור", [דהתורה הוא גוף האור והקדושה, ואילו המצוה הוא כמו כלי שרת, דמצוה נמשל לנר, דכמו] הנר הוא כלי לקבל האור, כך בעשיית מצוות ה' נעשה האדם כלי שרת לקבל אור התורה. ולכן כשעושה אח"כ עבירה ונטמא הכלי, נסתלקה הקדושה, [כמו כלי שרת שנטמאו דפקעה קדושתו].

וכשתחרט אח"כ על עוונותיו ומוחלין לו, מ"מ המצוות שעשה בתחילה נכבה אורן, כמו בכלי שרת שאחר הטבילה צריך למושחם בשמן המשחה. ולכן אמרו (ויק"ר פכ"א ד) בבעל תשובה אם עשית חבילות של עבירות עשה

כנגדן חבילות של מצוות, רגלים ממהרות לרוץ לרע, הוי רץ אחר מילה. והיינו כנ"ל, דע"י העבירה אף שמתחרט אח"כ, מ"מ נשאר האבר ערום בלא מצוות, וצריך לעשות בהם חבילות מצוות.

אבל בתלמיד חכם אמרינן תלמיד חכם אע"פ שסרח אין תורתו נמאסת, והיינו משום דאור התורה לא נכבה ע"י עבירה, [כמו בשר קודש שנטמא דעדין קדושתו עליו], ועל כן כשתחרט

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - וואראש, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

ועשה תשובה, נשאר תלמיד חכם כמקודם.

אך כל זה לגבי התורה שלמד קודם שחטא, אבל אם חטא קודם שלמד, הרי בשעה שלמד לא היה כלי כלל לקבל את התורה, ועל כן קיימא לן (שו"ע י"ד ס' רמ"ו) תלמיד חכם שאין מעשיו מתוקנים ובא לבית המדרש מחזירין אותו למוטב ואחר כך מלמדין אותו תורה. (נאות הדשא ח"א עמוד קע"ב).

לע"נ הרה"ק ר' צדוק ב"ר יעקב הכהן זצ"ל יא"צ ט' אלול

כי תצא למלחמה על אויבך. בזוהר חדש פרשה זו: ר' שמעון פתח 'זנח ישראל טוב אויב ירדפו', מאי 'זנח ישראל טוב', דא יצר טוב, דשלמה המלך קראו 'טוב', דכתיב 'טוב ילד מסכן וחסם'. 'אויב ירדפו' דא יצה"ר, דאיהו שונא האדם, דשלמה המלך קראו 'שונא', דהרבה שמות יש להיצה"ר, דכתיב 'אם רעב שונאך האכילהו לחם', ו'לחם' זו היא אורייתא קדישא וכו', דלית ליה קטרוגא (-צורר ושונא) ליצה"ר בר מילין דאורייתא, ועל דא כתיב 'הוי הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך' על תרי יצריך, [דבין היצר טוב ובין היצה"ר צריכים לדברי תורה]. אמר לו ר' יהודה יצר טוב למה צריך לדברי תורה, אמר לו ר' שמעון: יצר טוב מתעטר בדברי תורה, ויצה"ר נכנע ע"י דברי תורה, ועל דא 'כי תצא למלחמה על אויבך', דא איהו יצה"ר, דאנן צריכין למיפק לקבליה במילין דאורייתא ולקטרגא ליה (-שאנו צריכים לצאת כנגדו עם דברי תורה, ולצורר אותו), ואז הוא נמסר בידו, כמה דאתמר 'ונתנו ה' אלהיך בידך', ע"כ.

והנה בפסוק לא נזכר שהנצחון הוא ע"י התורה, רק כתיב 'ונתנו ה' אלהיך בידך'. אך הענין לפי שאמרו (ברכות ה). לעולם יריגו אדם יצר טוב על יצה"ר

קודם שיגמר עליהם הדין לרעה, אבל אח"כ לא תועיל תשובתם, ולכן אסרה עליהם התורה אשת יפת תואר במלחמת ארץ ישראל 'כנגד יצה"ר', והיינו להראות להם דבר זה לעשות תשובה קודם גזר דינם, שהרי הרשעים רוצים לעשות תשובה, אלא שהם דוחים זאת לאחר זמן מעצת היצה"ר, וזה 'לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר', לעשות תשובה מיד קודם הגזר דין. (זרע שמשון אות א').

לע"נ הרה"ק ר' אהרן מנחם מענדל ב"ר שלמה יהושע דוד זצ"ל מרדומין, יא"צ ט' אלול

חודש אלול. בפרקי דרבי אליעזר (פמ"ו): בר"ח אלול אמר הקב"ה למשה 'עלה אלי ההרה', והעבירו שופר בכל המחנה משה עולה להר שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, והקב"ה נתעלה באותו שופר, שנאמר 'עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר', על כן התקינו חכמים שיהיו תוקעין בר"ח אלול בכל שנה ושנה, ע"כ. ועם היות כי שערי תשובה לעולם המה פתוחים בכל עת ובכל זמן אשר יכין האדם לבבו לדרוש לאלקיו, אף אחר שזקנה ושיבה זרקה בו, ולא ידע בין טוב לרע, וכבר נח ושקט מהמון תאוותיו ותשוקותיו, עם כל זה ה' מחסד עליון לקבל השבים בכל עת, וכמו שאמרו (ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א): 'תשב אנוש עד דכא', עד דכדוכה של נפש. הרי שאפילו סמוך למותו

שרואה חרב חדה מונחת על צוארו, ובקט זמן לקברות יובל וכו', עם כל זה מחסד ורחמי האל שתועיל תשובתו בהיותו מתחרט על מה שקדם לו מן הרע והמרי בקונו, ומקבל עליו בלבב שלם לבלתי ישוב עוד לכסלה.

אמנם לא בזאת יתהלל המתהלל, כי לא זהו דרך התשובה השלימה אשר חפץ בה השי"ת, כי אם בהיותו בכוחותיו וחושיו שלימים הם אתו, ואז ישבור לבו הזונה

לשוב לאלקיו בכל לבבו, וכמו שאמרו (ע"ז יט): 'אשרי מי שמתגבר על יצרו כשהוא איש. וכבר הזהירו שלמה המלך (קהלת יב:א) באמרו 'זכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה', כי זהו התשובה המעולה הנרצית אצל בוראנו. וכן דורש בזוהר (ח"ג פז): 'מפני שיבה תקום', שיראה לעמוד נגד היצה"ר בטרם תזרקה בו שיבה, שאז כל חושיו שלימים ומתגבר לעשות רצון בוראו.

ולפ"ז מובן הפסוק 'בטרם הרים יולדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם ועד עולם אתה אל, תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם', כי סיפר דוד המלך מחסדי אל כל היום, כי נודע היות התשובה אחת מהדברים שקדמו לעולם, ותשובה הוא מחסד עליון ב"ה, כי לפי מדת הדין 'חטאים תרדף רעה', ולכן אמר 'כי בטרם הרים יולדו', היינו בטרם הבריאה הורה לנו כי 'מעולם ועד עולם אתה אל', שהוא חסד, כמו שאמר 'חסד אל כל היום', ובמה יודע לנו חסדיך, במה שגדלו רחמיך 'ותשב אנוש עד דכא' והיינו עד דכדוכה של נפש. אבל אתה אלקינו המלמדנו להועיל 'ותאמר שובו בני אדם' היינו בבחורותך שיתואר 'בן אדם', כמו שאמר 'בן עזאי', ו'בן זומא', שלסביבת שהיו צעירים לימים לא נקראו בשם עצמן כי אם על שם אביהם. וזה הכוונה 'שובו בני אדם' דייקא והיינו בימי הבחורת. (דרשות מהרא"ל דרוש ד' לעש"ת).

לע"נ ה"ר שמעון זאב ב"ר צבי משה מילער אבד"ק אראד זצ"ל יא"צ ו' אלול

עבירה מכבה מצוה. הענין ד'אין עבירה מכבה תורה, אבל עבירה מכבה מצוה' (סוטה כא.), הנה במס' עבודה זרה (דף נב: וברש"י שם) מבואר דין

א אבל החז"א (מנחות סוף סימן ל') כתב דאין צריך משיחה מחדש, ברם ע"ש בתיקונים והגהות שבסוף מס' מנחות שכתב החז"א דמרש"י משמע דצריך משיחה.

סגולת אריה"ק ע"פ הדרכת הרה"צ מ'אראד אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים

א תי"ח ויר"ש וועט טון פאר אייך די סגולה בטאמנות, די אריה"ק איז מבטיח "יבער לבו לשמים לטובה, ותראה פלאים". שטרענג קאנפידענשעל. מ'קען עס געבען פון מעשר

מכון דורות ישרים 917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

תולדות הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע היה רגיל לשבת כל יום ולכתוב מספר שעות רצופות חידושי, בגלל עניויותו, כתב כתב קטן על כל ניר ישן וכזה שבא לידו, היה קונה הרבה ספרים, ולא היה ספר אשר לא הכיר אותו, היה גם שוכר 'כותבים' להעתיק בשבילו כתבי יד עתיקים יקרי המציאות, וכך הכילה ספרייתו כחמשת אלפים כרכים, והיה זהיר בכבוד הספרים, ומעודו לא קמט קצה של דף, אלא היה מכניס לסימן חתיכת נייר.

פעם אחת הביאו לפניו ספר קבלה ישן פירוש על הזוהר, וחשבו כי בהיותו משתוקק גדול אחרי ספרים ישנים, ישתעשע בודאי עם ספר ישן כזה, וכשראו שספר זה אינו מענין אותו, שאלוהו למה? ענה כי אצלו אין הברל בין בעלי הקבלה הראשונים ובין האחרונים, כי תורת הקבלה ידעו רק שלשה הרב מלאדי בעל התניא, המגיד מקוניץ, והרה"ק רבי צבי מזדיטשוב.

את הספרים כידוע היה קונה מכספי פדיון הבן שהיה מקבל בתור מתנת כהונה המגיעה לו על פי דין תורה, שום מתנות אחרות לא רצה לקבל כל ימי חייו, ומעולם לא רצה ליהנות מאחרים, ולא רצה שישתתוהו בחנם. מעשה בשכנו החייט שנכנס אליו פעם לאחר פטירת אשתו הרבנית, ומצא אותו יושב ומתקן את בגדו, בקש ממנו החייט שיתן לידו את הבגד ויתקנו כיאות, כי זכיה גדולה הוא לו לשמש תלמיד חכם וצדיק כמוהו, אולם למרות כל הפצרותיו סרב לו, באמרו 'שכר בעד זה לא תחפץ לקבל, ובחנם לא אחפץ אני'. (מגדולי התורה והחסידות ח"ז).

ומה כאן לא רצה ליהנות מאחרים, כך למעלה אינו רוצה ליהנות מאחרים, לכך קיבל על עצמו קודם פטירתו להיות מליץ יושר למי שופרסם דבריו, כדי שלא ליהנות מאחרים.

אם לא היה בזה היתר.

וצלה"ה דרש ג"כ הפסוק הזה על חודש אלול, ונתכוון מדעתו הרחבה לדברי הזוהר חדש. והיינו שמקודם צריך להרגיז ולנצח היצה"ר לעזוב הרע ולבחור בטוב, שהעיקר הוא מקודם עזיבת החטא, ועל זה נאמר 'ונתנו ה' אלהיך בידך' היינו ע"י קריאת שמע ותורה, שעל זה מורה ה' אלהיך' כ"ל, ואח"כ לתקן העבר כתיב 'ובכתה את אביה ואת אמה' על מה שלא נצח עד עתה ליצה"ר ע"י העצה של 'ונתנו ה' אלהיך'. ודרש שמרמו 'אביה' על קוב"ה, 'ואמה' על אורייתא והמכוון על תורה שבעל פה, שהיה לו עצה מקודם כמו שאמרו 'משכחו לבית המדרש' מקום שמחדשין בו תורה שבעל פה, ולא נצח. ועל זה הם ימים אלו בחודש אלול שהם ימי רצון שעלה משה רבינו ע"ה להר לכפר הקלקול ולקבל הלוחות אחרונות שבהם היה גם התורה שבעל פה וכו', וע"י תורה שבעל פה יכול לתקן הרוב כעס וכו', ואז באלו הימים יכול לתקן את העבר, ועל זה נאמר 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים' עד יו"כ שמתכפר הכל וכו', וביוה"כ הכהן גדול נכנס לקודש הקדשים ומזכיר ה' הקדוש ככתבו, והוא לעומת 'ונתנו ה' אלהיך'. ובשבת כל ישראל קרוין 'ראי שמי', ואז יוכל לשים אל לבו שמלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו. וגם שבת יעשה כולו תורה כמו דאיתא בתנא דבי אליהו רבה (פ"א). ושבת זמן תשובה, והשבתות שבחודש זה מסוגלים לתקן הכל.

לזכות מ.ב.ה.פ. להצלחה מרובה במעשי ידיו

וראית בשביה אשת יפת תאר וחשקת בה ולקחת לך לאשה. וברש"י: לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר, שאם אין מתירה סופה לישאנה באיסור. וכן אמרו (חולין קט:): אמרה ילתא לרבי נחמן, כל דאסר לן רחמנא, שרא לן כוותיה, אסר לן דמא, שרא לן כבדא, אסר לן אשת איש, שרא לן גרושה בחיי בעלה, אסר לן כותית, שרא לן יפה תואר. וצ"ב לאיזה תכלית התירה התורה כל האיסורים כנגדם, הא בני ישראל עם קדושים היו מקיימין מצות כאלו אף

יש לומר, והנה ידוע דהיצה"ר מתגבר על האדם יותר על איסור מעל היתר, והתגברות היצר הוא בכל רגע ורגע, ואף אם יש לו היתר, מסייתו אל האיסור, וכמו שכתוב (משלי ט') 'מים גנובים ימתקו, ולחם סתרים ינעם'. וברש"י שם: דאין טעם איסור דומה לטעם היתר, דיותר מתגרה היצה"ר מדבר איסור מדבר היתר, ע"כ. וזה הטעם דכל מה דאסר לו רחמנא, שרא לן כוותיה, דאם לא היה לאדם אפשרות בשום אופן להנות דבר זו בהיתר רק בדרך איסור, היה היצה"ר מתגבר מאז, ולא היה יכול לו. ולכן לזכות את ישראל שיהיה בכוחם לכבוש תאות היצר, ברא הקב"ה כנגד כל דבר איסור גם דבר היתר, דאם היצר יתגבר עליו בכל כחו שיטעום טעם האיסור, יהיה לו דרך ואופן זה לטעום טעם היתר. וזה ביאור הדבר שהתירה התורה יפת תואר, שלא יתגרה היצה"ר כנגדו בכל כחו, ולא יוכל לעמוד כנגדו, אבל כיון שהותר, אין היצה"ר מסייתו, לכך ומי פתי יטמא עצמו בעמים הטמאים, ולא יבוש להביא לביתו אשה זרה משביה.

ולפ"ז יובן האי מ"ד דסבירא ליה (סנהדרין עא.) 'בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות, ולא נכתב רק לדרוש ולקבל שכר'. דלפ"ז צריך לומר דגם יפת תואר לא היה ולא נברא, כיון שהתורה מעידה שאם נושאה סופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, ולא נכתב אלא לדרוש ולקבל שכר. וטעם הדבר הוא, דכיון שהותרה, יש כח ביד כל אחד מישראל לעמוד כנגדו, ובפרט הני צדיקים אשר יצאו למלחמה ולא חזרו מפני עבירות שבידן, היה בידם הכח לגבור

שנאמר רגזו ואל תחטאו, ע"כ. ומשמע מה שיש כח בהאדם מעצמו להרגיז יצר טוב על יצה"ר, שכן נברא באדם תרי חללי ליבא, לב חכם לימינו, ולב כסיל לשמאלו, והלב חכם נוטה תמיד לטוב לאהבת ויראת השי"ת, והיצה"ר להיפך. ויכול בעצמו להרגיז ולהחריד את היצה"ר במה שיזכיר אותו שמלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו, ומיד גייע אליו היראה וההכנעה מפחד השי"ת, וימנע עיד"ז מלחטאו.

אך לפעמים לא יועיל זה, כמו שאמרו (נדרים לב:): דבשעת יצה"ר, לית דמדכר ליה ליצר טוב. על זה אמרו העצה יעסוק בתורה, וכמו שאמרו 'אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש', שהתורה תבלין ליצה"ר, כמו שאמרו 'בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין'. ועיקר התבלין הוא התורה שבעל פה, שבא לתקן הרוב כעס כמו שנאמר (קהלת א:יח) 'כי רוב חכמה רוב כעס', וזהו הפירוש 'משכחו לבית המדרש', ד'בית המדרש' נקרא מקום שדורשין ומחדשין בו חידושי תורה שהוא תורה שבעל פה, וזה תבלין ליצה"ר לתקן הלב כסיל לשמאלו, וכמו דאיתא בזוה"ק (ח"א רב). 'לית לך מידי דמתבר ליצה"ר אלא אורייתא'.

ומ"מ אמרו ג"כ 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וכו' ואמלא הקב"ה שעוזר לו אינו יכול לו', שהיצה"ר יכול לנכנס לפעמים אף בהעוסק בתורה, ועל זה אמרו חז"ל העצה 'אם נצחו מוטב, ואם לאו יקרא קריאת שמע', דבקר"ש ע"י שיכניס בלבו שה' אחד שאתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם ואין שום כח במלעדי תורה השי"ת, אז בזה בודאי יוכל לנצח היצה"ר.

ולכן זכר בזוהר חדש הנ"ל פסוק זה 'והיו הדברים האלה וגו' על לבבך' דכתיב בפרשה ראשונה דקר"ש שהוא יחוד ואהבת ה', שלזה היצר טוב נוטה מעצמו לטוב היינו ליחוד ואהבת ה', דכל מצוות שבתורה קראם בזוה"ק עצות, ולמה הן עצות, רק הן עצות שעל ידם יקבע בלבו המאמר 'אנכי ה' אלהיך' שהוא כללא דכל אורייתא. וכאן דכתיב 'ונתנו ה' אלהיך בידך', היינו ע"י שיקיים 'והיו הדברים האלה על לבבך', דהיינו שיוקבע בלבו היחוד ה' אחד שהוא קר"ש, [וזה 'ונתנו ה'], וגם 'אלהיך', היינו שידע שהוא בעל הכוחות כולם, והוא מורה לאדם דרכו איך ללכת בדרכיו, והיינו בדברי תורה שהם דרכיו של הקב"ה וכו', וזה פירוש 'אלהיך' שהוא תורה, ועיד"ז ינצח ליצה"ר.

ולכן שאל ר' יהודה יצר טוב למה צריך לדברי תורה, שאם היה מביא הפסוק 'ולעבדו בכל לבבכם' שבפרשה שניה דקר"ש, אף דשם גם כן נאמר 'בכל לבבכם' שהוא בשני יצריך, לא היה שואל למה צריך היצר טוב לדברי תורה, דשם מיייר בקיום המצוות, כמו שנאמר 'והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי', ולזה צריך הדברי תורה לידע הדרך ילכו בה, דמבלעדי התורה לא ידע הדרך הטוב במה לבחור. אך כיון שמביא הפסוק 'והיו הדברים האלה' שנאמר בפרשה ראשונה שבפרשה זו נאמר רק יחוד ואהבת ה', וכתוב 'על לבבך', ודרש על שני יצריך, לכן שאל ר' יהודה דיצר טוב כיון שהוא נוטה לטוב, הלא הוא נוטה דרך כלל לאהבת ויחוד השי"ת וכו', א"כ למה צריך לדברי תורה. על זה תירץ, דיצר טוב מתעטר בו, דע"י הדברי תורה שנכנסין ונקבע בלב נעשה עטרה לראשו וכו', היינו שהוא קשור בהם בשורש, ויצה"ר אתכנע בהו.

ואחר כך אמר בזוהר חדש: 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים', דא הוא ירחא דאלול, דביה סליק משה לטורא למיבעי רחמין קמי קוב"ה דישתביק לישראל על עגלא וכו'. ובספר עבודת ישראל להמגיד הקדוש מקאניץ

שבת כי תצא ט' אלול יומא דהילולא של הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע **אם לא עכשיו אמתית?**

עכשיו הזמן לזכות לברכתו והבטחתו! "אהיה מליץ יושר למי שידפיס דברי"!!

מעגלי צדק על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעעש: תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים. וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרחבה בכל עניו. (הקדמת מעגלי צדק).

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום, והקללה אם לא תשמעו. צריך להבין מה 'ראה', ולמה בברכה נאמר 'אשר', ובקללה 'אם'. ובפשוט נראה לי על פי דברי הרמב"ם (פ"ט תשובה ה"א) דכל הברכות של עוה"ז שנאמרו בתורה, הכוונה שע"י הברכות יהיה לכם כל טוב ותוכל לעבוד השי"ת ולעסוק בתורה ובמצות מתוך הרחבה, כמו שנאמר מכילתא (בשלה י"ז) 'לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן', שלא היה להם שום יגיעה בעסק משא ומתן, שפרנסתם היה מוכן בכל עת, וזהו 'ראה', אף שאנכי נותן לפניכם היום 'בעוה"ז', 'ברכה וקללה', מ"מ יש חילוק ביניהם, ואינם שווים, כי הברכה אינו לתשלום גמול, רק הברכה הוא בכדי 'שתשמעו', אבל הקללה הוא לתשלום פורעניות - 'אם לא תשמעו'.

ורש"י פירש: אשר תשמעו, על מנת שתשמעו. והענין נראה לי, דהנה בעונש נאמר (בראשית כא: יז) 'באשר הוא שם', ולא לענוש על מה שיחטא אחר כך לעתיד. אבל בשכר נאמר (איוב מא: ג) 'מי הקדימי ואשלם', כלום מלת את בנך עד שלא נתתי לך (ויק"ר כז: ב). ועל דרך זה פירשתי (פרשת וירא) הסתירה מה שנאמר בפרשה זו 'בנים אתם לה' אלקיכם', עם הפסוק (ויקרא כה: נה) 'כי לי בני ישראל עבדים', [דאם מקיים המצות שלא ע"מ לקבל פרס, דידוע שכבר קיבל שכרו 'כי מי הקדימי ואשלם', אז הוא בבחינת 'בן', משא"כ בעושה ע"מ לקבל פרס, הוי בבחינת 'עבד'].

והנה החילוק שבין לשון 'אם', ללשון 'על מנת', דקיימא לן (ח"מ סי' ר"ז סי"ד) 'ד'על מנת' כמעשיו דמי, ואם הוא לאחר זמן.

וזהו 'ראה', אף שאנכי נותן לפניכם ברכה וקללה, מ"מ יש חילוק ביניהם, דהברכה אתן לך מיד אף קודם שתעשה המצות שתקיים התנאי, רק 'אשר תשמעו', והיינו על מנת שתשמעו, ומעשיו אקיים המעשה הברכה, 'ד'על מנת' כמעשיו דמי, ולכן מקבל השכר מיד, ואחר כך תשמעו. אבל הקללה הוא 'אם לא תשמעו וסרתם', הוא שאעניש, [ד'אם' הוא לאחר זמן], אבל קודם לכן אתן לכם כל טוב חיים ושלוש. (מעגלי צדק).

טהורים ממילא, ולא מיחזי כמתקן. וכתב המג"א שם בשם התשב"ץ, דאין לו לברך על הטבילה, דאם יברך שוב מחזי כמתקן ע"ש. ותמה האבני מלואים (בשו"ת סי' יז) ז"ל: דהיכא שרינן ליה לכתחלה להטביל בלא ברכה, הא תנן (פ"א תרומות) דשומע ואינו מדבר וכן ערום לא יתרומו משום דאין יכולים לברך. ובשו"ת מיימוני (ה' אישות סי' י"ח) גבי ברכת חתנים דבעי עשרה, כתב דאם ליכא עשרה אינו מעכב, משום דבשום מקום לא מציינו ברכות מעכבות, דוכי יעלה על דעתך שאם אין עשרה במדינה לא תכנס אשה לפי שברכת חתנים בעשרה. ונראה דמה שכתב בשו"ת מיימוני דהיכא דלא אפשר אין הברכות מעכבות, היינו דוקא בנשואין, משום דאטו הברכות שהם מדרבנן יבטלו מצות פרו ורבו דאורייתא, אבל בטבילת כלים מודו דאינו רשאי לעשות מצות טבילה בלא ברכה ואסור להשתמש בכלים בלא טבילה, עכ"ל.

והג"ר ענגיל (לקח טוב כלל י"א) דזה תליא אם 'ברכת המצוה' הוא מצוה בפנ"ע, דמלבד מצות טבילת כלים והפרשת תרומה, תקנו חכמים מצוה נוספת והוא לברך על המצוה, דאז אם הוא אנוס ואי אפשר לו לברך על המצוה, לא חיסר כלום בגוף המצוה, ולכן אפשר לקיים המצוה בלי ברכה. או דלמא, חכמים תקנו דברכת המצוה הוא חלק מגוף המצוה של טבילת כלים והפרשת תרומה, דאז אפי' אם אנוס הוא, מ"מ הרי לא עשה המצוה בשלימותו, ולכן אין לו לעשות המצוה בלי ברכה.

וזה החילוק בין ברכת נישואין דזה חלק ממצות הנישואין, ולכן אין לו לקיים המצוה בלי הברכה. ובין ברכת טבילת כלים והפרשת תרומה, דהברכה הוא מצוה בפנ"ע, ואינו מעלה ומוריד כלום בגוף המצוה.

וז"ל: לענ"ד י"ל להיפוך, דאפי' לדעת הב"י דברכות נישואין מעכבות, ושאינו לו לישא היכא דאי אפשר לברך, עכ"ז היינו רק בברכות נישואין, דתיקנו ברכות מיוחדות לנישואין, ולכן הם חלק המצוה, והוי עשיית המצוה בלי ברכה איסור דרבנן. משא"כ בברכת טבילת כלים דהיא רק ברכת מצוה כעל כל המצות, ומחויבת רק מהחיוב הכללי שחייבו חכמים לברך על כל המצות, ועל כן איננו חלק המצוה הפרטית, רק חיוב ומצוה בפ"ע היא, ולכן אם טובל בלי ברכה, אין הטבילה בעצמותה עבירה, רק ביטול והעדר

הברכה הוא העבירה. וא"כ בנידון דשו"ע הנ"ל דאנוס מלברך, כיון דאם יברך תהיה הטבילה אסורה מפאת מיחזי כמתקן, א"כ אנוס רחמנא פטריה, ואין ביטול הברכה עבירה, והטבילה הרי היתר היא בעצמותה, ושיפיר מטביל בלא ברכה. והראיה שהביא מאלם וערום, יש לדחות דערום הרי יכול ללבוש

למעני אעשה, ואעשה למען שמי, ובדא יתער רחמי על שכונתיה ועל בניו דבגלותא. (תרגום: בזמן שישראל מקיימין מצות שילוח הקן, כל ממונה מלמד זכות על עופות שלו, והקב"ה מה עושה, אוסף כל חיילותיו ואומר: כל ממונה מלמד זכות על העופות שממונה עליהם, ואין בכך מי שילמד זכות על בני שהם ישראל, בני בכורי ישראל, ועל השכינה שהיא בגלות, שקן שלה שהיא ירושלים חרבה, ובניה בגלות תחת יד אומות העולם, ואין מי שיבקש רחמים וילמד זכות עליהם, ובאותו זמן הקב"ה צועק ואומר 'למעני למעני אעשה', אעשה למען שמי, ובזה יתעורר רחמים על שכונתו ועל בניו שהם בגלות).

ולעמוד נגד יצה"ר, ומובן כונת דברי רש"י 'לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר', שכל מה שהתירה תורה יפת תואר הוא כדי שלא יתגרה בו היצה"ר יותר מדאי, וכיון שכן הוא זה מותר אצלו, סוכ"ס יכול להתגבר ע"ז.

לע"נ הג"ר יחיאל ב"ר צבי דוב שלעדינגר זצ"ל אביו של בעל לב העברי, יא"צ א' אלול

כי תהיין לשישים שתי וגו'. אפשר לפרש על דרך אסמכתא דקאי על היצה"ר ויצר הטוב, והיינו הגוף והנשמה. ואמר הכתוב 'והיה ביום הנחילו את בניו' אלו, 'לא יוכל לבכר את בן האהובה', דהיינו שיתן כל חלקו רק לנשמה, ולא לגוף, ויסלק עצמו מן הגוף לגמרי. ואמר הכתוב דאינו יכול לעשות כן, כי הבכור הוא היצה"ר והגוף, דאילו הנשמה באה אחר כך, לכן הבכור 'אותו יכיר לתת לו פי שנים', בין בעוה"ז, ובין בעוה"ב, והיינו לעבוד ה' דייקי ע"י עניני גוף בעוה"ז להעלות בשורש עליון, ע"י שאוכל ושותה כדי שיהיה חזק לעבודתו ית"ש, וזה 'פי שנים', [דע"י שנותן להגוף מה שנצרך לו לשם שמים, יש לו בין עוה"ז ובין עוה"ב]. כאשר קמתי משנת, נפל דרש זה לפי.

כי יקרא קן צפור וגו'. ודרשו חז"ל (חולין קלט). 'פרט לזמון'. והקשה מורי נ"י, מאי שנא מצוה זו שאינו כי אם במקרה. והשבתי לו, מפני כי זו המצוה בשרשו מרומז הגאולה (תיקונים תיקון ו'), ומשיח בא רק בהיסח הדעת, לכן גם מצוה זו הוא רק במקרה.

וכן תעשה לכל אבדת אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם. דברים אלו נוקבים עד הנהגה, כי כל דבר בגשמיות ורוחניות אשר בידינו להשיב לו, הנהייה התורה 'לא תוכל להתעלם', ואשר בכחך עשה, ומה גם 'ארץ ישראל', נחלת אבות אל בנים, כי אבדה הארץ, אם יודע מה גרם אבדת ארץ, ומה יגרום הגאולה, בודאי 'לא תוכל להתעלם', והרי כתיב 'ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה', והיינו בחסד - 'צדקה', ובאמת - 'משפט', ולא תוכל להתעלם' לעשות ככל אשר ימצא ידו לעשות, ולה' הישועה.

לע"נ הרה"ק ר' צבי ב"ר אברהם זצ"ל, ה'צדיק נסתר מפרשבורג יא"צ כ"ח אב

ברכת המצוה אם הוא חלק מגוף המצוה. שו"ע (או"ח סי' שכ"ג): כלים טמאים הראויים למלאות בהם מים, רשאי למלאות בהם מים בשבת והם

² לא ברור אם כוונתו לרבו הכתב סופר, או לרבו המהר"ם שיק.

³ איתא שם: בזמנא דישאל מקיימין האי פקודא, כל ממנא אולף זכו על עופין דיליה, וקוב"ה מה עביד, כניש לכל חיילין דיליה, ויימא וכי כל ממנא דעופי דלתתא אולף זכו על עופין דיליה דממנא עלייהו, ולית בכך מאן דאולף זכו על בני דאינון ישראל, בני בכורי ישראל, ועל שכונתא דאיהי בגלותא דקנא דילה דאיהי ירושלים תחות יד אדונים קשין אומין דעלמא, ולית מאן דבעי עלייהו רחמי, ויולף זכו עלייהו, בההוא זמנא צווח קוב"ה ואמר 'למעני

תולדות הבן לאשרי ז"ע

מספר הרה"ח הרב אברהם שיחי' שהיה ר"מ בשיבת רבנו חיים ברלין בארה"ב, שבילדותו למד אצל רבינו בעל הבן לאשרי הצדיק מרעננה ז"ע, וכך הם דבריו: לאחר השואה בסיום מלחמת עולם השנייה, חזרנו לפולין ממקום המסתור ב'אוזבוקיסטאן', והתגלגלנו ממקום למקום עד שהגענו לעיר 'וועצלר' בגרמניה, שם היה מחנה גדול והתגוררנו באותה דירה עם הצדיק מרעננה והרבנית ע"ה, הייתי אז ילד, וזכורני שכל אישון לילה היה קם הצדיק לעבודת בוראו בשעה שתים, כשלאור הנו עמל בתורה בהתמדה רבה בחשק נפלא ובהתלהבות הוגה בספר שלפניו עד אור הבוקר.

מראה דמות הוד קודשו שוקד על תלמודו בשעה מוקדמת כזאת, נתנה לי כוח של אהבת תורה ויראת שמים לכל החיים. הוא היה אהוב ונערץ מאד, פניו האירו תמיד באור עילאי, פיו לא פסק מגירסא, כל כולו היה נתון בעולמה של תורה, תפילותיו היו לשם דבר באריכות רבה במשך שעות דביקות עצומה ונוראה כמראה כהן גדול לפני ולפנים כמלאך ה' משרת.

וכאשר עלה הצדיק מרעננה ז"ע לארץ ישראל, כל חפצו ורצונו היה להמשיך לעמול בתורה ולהתעלות בעבודת ה' בארץ הקודש, אך לא היה לו ממה להתפרנס, מספר הרה"ח הרב אברהם שיחי', הקשר הטוב והקרוב שהיה למשפחתנו עם הצדיק נמשך ביתר שאת וביתר עוז גם כשעלה לארץ, כשאנחנו נשארנו במחנה ב'וועצלר' בגרמניה, בגלל המצב הקשה מנשוא מבחינה כלכלית ששרר אז בארץ.

אמי ע"ה נקטה יוזמה, היא עסקה בפיתום אוזים שהיה אז נפוץ בגרמניה, ובמשך שנים הייתה שולחת אל הצדיק מרעננה לארץ הקודש קופסאות מיוחדות בהם היתה אוספת שומן של האווזים לאחר שנשחטו, הצדיק היה מוכר את השומן לשלטונות ולכל מיני חברות תעשייה בארץ, ומתפרנס מזה השומן, באותה תקופה היה בארץ צורך בזה עבור שימון הרכבות ומכונות התעשייה, מזה היה חי והתפרנס, כשלשמחתו הרבה יכול היה להמשיך בעבודת ה' לשבת ולעסוק בתורה הקדושה יומם ולילה.

פעמים רבות כאשר נכנסו למעון קדשו לקבלת ברכה, לאחר שהיה שומע את הבקשה, היה פותח את ספר החומש שהיה מונח לפניו, מהרהר זמן מה, ואומר דברים נסתרים ואת העתיד שהיה גלוי לפניו. קרה לפעמים שהיה פותח את הספר ומהרהר זמן רב, ורק אח"כ משיב, פעמים מספר פתח את החומש והשיב את הפונים אליו ריקם, כשהוא אומר להם שאין ביכולתו לעזור להם.

באחד הפעמים זה היה לקראת סוף חייו כשכבר נחלשה ראייתו ולא היה רואה בעיניו, ביקשו ממנו ברכה לגיורת חרדית לזרעא חייה וקיימא, ובשום אופן לא הסכים כלל לברך אותה, לאחר לחצים גדולים חוזרים ונשנים מצד מקורביו, הסכים לקבלה, ואז פתח את החומש באקראי והצביע על שורה מסויימת, כשהוא מראה לשואל עצמו את הפסוק שיצא, וכל זה כשהוא סגי נהור: "הוא אבי בני עמון עד היום", ולא הסכים לברכה. פעם אחת באה לפניו אשה וביקשה ברכה עבור בעלה החולה, פתח את החומש ויצא הפסוק "ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב", האשה הודתה, ואמר לה שאין בידו להושיע.

לאו אני אתבעם לדין על דברם נגדי, ויהא דין למטה, ואז בהכרח יבטל הדין למעלה, ואח"כ אני אמחול להם ותתרפא, זהו שאמר 'אני רופאה'.

לזכות דבורה רחל בת חיה הינדא להצלחה בכל"ע

שילוח הקן כשאינו רוצה ליקח הבנים.
בשר'ת חות יאיר (סי' ס"ז) כתב וז"ל: נשאלתי אם כי יקרא קן ציפור לפני איש בשדה, אם מחויב לשלח את האם, או רשאי לילך לדרכו, דלא אמרה רחמנא 'שלח תשלח' רק באם ירצה ליקח הבנים וכו'. והנה ממה שאמרו (חולין קלט:): 'כי יקרא', מה תלמוד לומר, לפי שנאמר 'שלח תשלח', יכול יחזור בהרים, תלמוד לומר 'כי יקרא', במאורע, ע"כ. וא"כ נהי דמעט שלא יחזור בהרים, מ"מ במאורע משמע דרמי עליה לזקק לה. ואי ס"ד דליכא עליה חיובא, מהיכא תיתי לן למימר שיחזור בהרים, שהרי אפילו במאורע יכול להניח ולילך לו, עכ"ל.

וכתב בחזון יחזקאל (חולין פ"י ה"ב) דאין זה ראייה, וז"ל: באמת נראה גם מגמרא זו שאין חיוב שלוח הקן אלא ברצותו לקחת את הבנים, והכי פרושה: יש שני מיני מצות שהם שונים זה מזה, מין אחד, שהמצוות הנן חיוביות, כמו הנחת תפלין ונטילת לולב וכדומה שאינן תלויות ברצונו של אדם. ומין שני, מצוות שחיוב קיומן תלוי באדם, ובידו היות פטור ממנה, כמו מצות ציצית, שאם אינו לובש בגד של ד' כנפות אינו חייב בקיומה, או מצות שחיטה, שכל זמן שאינו צריך לבשר אינו מצווה עליה. המצוות ממין הראשון כמו תפלין ולולב, חייב לחזור אחריהן כדי לקיימן, והמצוות ממין השני אין שום חיוב עליו לחזור אחר בגד של ארבע כנפות ואחר בהמה כדי לשוחטה.

זהו הוא הדין שם בסוגיית הגמרא במצות שלוח הקן, אם היא שייכת אל הסוג הראשון משני סוגי המצוות האלה, או אל הסוג השני. והכי קאמר הגמ': 'לפי שנאמר שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, יכול יחזור בהרים וגבעות', כלומר, דנימא דמצות שלוח הקן היא מצוה חיובית המוטלת על האדם, וכמו תפלין ולולב, וממילא חייב הוא לחזור אחר קן כדי לקיימה. והא דכתיב 'ואת הבנים תקח לך' היינו רק ללמדנו שברצותו לקחת את הבנים אינו רשאי לקחתם קודם שלוחה, אבל עיקר מצות שלוחה, הוא מצוה חיובית ואינה תלויה כלל בלקיחת הבנים. 'ת"ל כי יקרא במאורע לפניך', דאינו חייב לחזור בהרים וגבעות כדי שימצא קן ויקיים מצות שלוח הקן, כי אין זה מצוה חיובית, אלא קיומה תלוי ברצונו של אדם כמו ציצית ושחיטה, והיינו רק ברצונו לקחת את

ולברך ולתרום, ואלם יכול לתת לאחר לברך ולתרום, משא"כ כאן בשבת הרי אי אפשר לברך כלל, ומה שיכול להמתין עד למחר זה לא חשוב אפשר, כיון שהיום אי אפשר לו לברך.

לדפואת ר.מ.ב.ע.י.ה.

שלח תשלח את האם. 'תשלח' ג' במסורה, הכא, ו'תשלח חרונוך', ו'תשלח רוחך יבראון'. ונראה הכוונה דעיין בתקוני זהר (תיקון ו') דכונת מצות שילוח הקן הוא כדי ללמד זכות על בני ישראל שיגאלו. ושאל רבי אלעזר דא"כ מקודם שהלכו בגלות, מה היה הטעם של שילוח הקן. והשיבו רבי שמעון בר יוחאי אביו, דאז היה הכוונה על ניצוצות הקדושות שנפלו בשבירת הכלים. ולפ"ז יפורש המסורה כך: 'תשלח האם' כלומר מצות שילוח הקן, לפעמים הכוונה 'תשלח חרונוך', שעי' זה יכלה החרון אף מבני ישראל ויגאלו. ולפעמים היינו בזמן שישבו על אדמתם והבית המקדש היה קיים, אז הכוונה 'תשלח רוחך' והיינו ניצוצות הקדושות שנפלו בשבירת הכלים ונשאר עד עתה רוחין בלא גופין, 'יבראון' ויהיה להם עליה בגופות קדושים.

ובאופן אחר י"ל, דבא ליישב קושית הגמרא (קידושין לט:): הרי שעלה להביא גוזלות לאביו ומצא אם על בנים, וקיים מצות שילוח, ונפל ומת, היכן אריכות ימיו של זה. וזה כוונת המסורה 'שלח תשלח את האם למען יאריכון ימך', ואם תשאל והרי חזינו ד'תשלח חרונוך יאכלמו קכ"ט, שנפל ומת. ומשני כתירוץ הגמרא דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, והכונה לאריכות ימים לעולם שכולו ארוך, וזהו שאמר 'תשלח רוחך' לתחיית המתים, 'יבראון', ואז יהיה אריכות ימיו של עושה מצוה זו.

זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים.
אמרו רז"ל (דב"ר פ"ו י"ג): רבנן אמרי, כך אמר משה להקב"ה: אם אתה רופאה יפה, ואם לאו אני רופאה. ותמה בכתב סופר (כאן) מה הכוונה. ולענ"ד הדברים פשוטים ואין שום תמיה, דהנה אמרו רז"ל 'אם אין דין למטה, יש דין למעלה', והנה בפרשת בהעלותך כתיב 'ותדבר מרים ואהרן במשה גו' והאיש משה ענו מאד', ופירש"י: שפל וסבלן. והיינו שמשה רבינו לא נתפעל מזה, וחשב שבודאי הן הצודקים בטענתם נגדו, ועל כן לא חשב שצריך אפילו למחול להן. אך כשראה שנענשו, אז הבין שלא צדקו בדברם עליו, ועשו לו עולה. על כן טען להקב"ה אם אתה מרפאה מוטב, ואם

¹ ראה ברכת הבית חלה פ"ג מ"ג אות ג', דיש לומר דגם בהפרשת תרומה מהווה הברכה חלק ממצות הפרשה, ע"ש.

אח"כ, והדבר נורא מאד, ובין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר, ולכך כל אחד ואחד צריך למחול להשני, אבל הדבר לא פשוט, ואיך צורכים ומחוייבים להיזהר מאד לא לגנוב שעות ולא זמן, וה' הטוב יכפר בעדינו. (ש"ת חלק י"ד עמוד כ"ד).

הבנים. והא דקאמר 'במאורע לפניך', היינו רק שזה הוכחה שאין שלוח קיומה מצוה חיובית שהוא צריך לחזור אחריה כדי לקיימה, אבל לא שחיוב קיומה תלוי בהזדמנות, דלא מצינו מצוה שחיוב קיומה תלוי באי אתרמיא לידו.

ליכות מב.פ.ה. להצלה בכ"ע

עבירות שבין אדם לחבירו. סיפור מיוחד יפה שמעתי מפי הגה"צ המפורסם מורינו הרב רבי שמואל הומינר זצ"ל, שחיבר הרבה ספרים על איסור לשון הרע, ועל מצות התורה ועוד, הוא היה צדיק בעל אמונה חזקה שלא יצא מפיו דבר שקר, שסיפר מעשה שקרה אצל זקנם שגרו בעיר הק' חברון, וכך סיפר לאבי אדמ"ר מרן הגאון האדיר רבי אברהם משה זצ"ל בעל חידושי רבי אברהם משה, ואני שמעתי איך שסיפר: בבית זקנם היתה כובסת שבאה בדרך כלל כל ששה שבועות, ולכולם היו הרבה בגדים לבנים, ובאותו יום שהכובסת באה לעשות הכביסה, היה בלגן בבית, היו כלים גדולים שבה שמים הבגדים, והיו מדליקים אותו בנפט וספירט, וכלים יותר קטנים שבהם היו מכניסים הכביסה אחרי הכיבוס, הכובסת היתה עובדת קשה, וזה היה הכל בחצר של הבית, והיו משלמים לה בשביל יום עבודה או שני ימים שהיתה הכובסת עובדת, ויהי היום הכובסת הקבועה שהיה להם, הפסיקה לבוא לעשות הכביסה, ולא באה הרבה זמן, פתאום ביום אחד הכובסת באה, ושאלה אם יש כביסה לעשות, והם השיבו בטח יש הרבה מאד כביסה, נתנו לה לעשות הכביסה, והיא עבדה ועבדה ולא דיברה באמצע העבודה, תמיד היתה מדברת ומדברת, אבל היום בלי דיבורים כבסה את כל הבגדים, וכשגמרה לעשות כל העבודה, אמרה היות שבאתי פתאום ולא ידעתם, לא הכנתם כסף בשבילי, ולכך הפעם לא תשלמו לי, והיא הלכה בלי תשלום. אבל אחרי זה עבד עוד זמן והיא לא באה עוד פעם לעשות כביסה, ומכיון שהם היו אנשים הגונים ורצו לשלם לה, הם הלכו לשכונה שהיתה גרה הכובסת לחפש אותה ולשלם לה מה שמגיע לה, וכשבאו לשכונה שאלו להשכנים איפה נמצאת הכובסת, אבל היה דבר פלא, השכנים השיבו שהכובסת כבר נפטרה לעולמה זה יותר משנה, זאת אומרת שאחרי שנפטרה, באה מעולם העליון לעשות להם הכביסה, ואז הדגישו שהפעם לא דיברה שום דבר בזמן שעשתה הכביסה וגם לא רצתה לקחת כסף. והגאון הצדיק רבי שמואל הומינר זצ"ל אמר שיתכן שביטלה שעות במשך השנים שעברה, ונתנו לה רשות מן השמים לבוא לשלם מה שהיתה חייבת, וזהו סיפור נפלא.

היה לה זכות מן השמים שנתנו לה רשות להחזיר להם מה שהיתה חייבת להם, אבל בלי זה לא היתה יכולה לבוא למקומה בגן עדן. מי שהכיר את הצדיק הגדול ר' שמואל הומינר זצ"ל, יודע שר' שמואל הומינר לא היה מוציא דבר שקר מפיו, ותמיד דיבר באמונה ובטחון בהש"ת, וא"כ המעשה שסיפר אמת ויציב, וגם למדים מזה שאנשים שעובדים שעות, צריכים מאד להשיג ולדייק שלא לבטל באמצע העבודה, שאם לא ישיגו, אז אחרי מאה ועשרים יצטרכו לתת דין וחשבון בשמים, ולא תמיד יכולים להשלים

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם

עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

י"ל מחדש בתוספת מבואות, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומודרנית בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחד הרבה שנים ביגיעה עצומה

בפקד זה מופיע תולדות הפולין, שנת פסח תולדות, פאפאלה אבירות, תחומות, פעילות, וקרבן פסח.

מכון מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
moresheshagrach@gmail.com

הפצה ראשית:
עם הספר 'לענויך'

להשיג בכל תחומי המדינה והמדינות

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ זי"ע שכתב דמסוגל ללמוד מאמר זה להפוך מזלו לטובה. וז"ל: במאמר זה, טוב לכיין אם מזלו קשה, שירחם ה' ויעמוד כוכבו למקום אור.

[המשך משבוע העבר]: אות ג': והנה יש ד' יסודות: אש, רוח, מים, עפר. ויסוד העפר שהוא הארץ נמצא למטה, ואילו אש, רוח, מים, נמצא בין השמים להארץ. ויש להסתפק אם נימא שאש רוח ומים הם מחוברים לרקיע, וגם הם מסבבים את הארץ בכח הגלגל החוזר. או שהם מחוברים בארץ, ונמצא דכל הגלגלים מסבבים גם אותם ג' היסודות כמו שמסבבים את הארץ. ויש להוכיח מהאי עובדא דרבה בר בר חנה שגם ג' היסודות קשורים לרקיע, וכולם מסבבים את הארץ [כמו שיבואר להלן]. דהנה ידוע שהאוויר שנמצא למעלה מן הארץ, נקרא 'איתר', ואויר זה שייך להארץ, כמו לבוש ששייך לאדם. (ע' ספר הברית ח"א מאמר ז' פ"א). וגם יש לידע דיסוד המים שהוא נמצא למעלה מן האיתר, אינו מים גשמי, כי מים גשמי הטבעה ה' שיהיה תחת הארץ, באמרו 'יקו המים מתחת השמים ותראה היבשה', ולא נשאר למעלה רק רוחניות והיסוד של המים.

ויש ראייה גדולה שג' היסודות והם אש רוח מים, מחוברים לרקיע כמו הגלגלים שלמעלה מהם, וגם הם מסבבים הארץ, והוא מדאמר הכתוב 'יקו המים מתחת השמים', ולא אמר 'המים שעל הארץ', הרי ששייך המים לשמים, רק חלק הגשמי של המים נדחק למטה לתהום הארץ.

ובזה מובן הא דכתיב (קהלת א'): 'והארץ לעולם עומדת וגו' וזרח השמש וגו' הולך אל דרום וגו' סובב סובב הרוח ועל סביבותיו שב הרוח', דקשה דהתחיל ב'שמש' ומסיים ב'רוח' (ע' ברש"י שם). אך הכוונה לענ"ד, דלעומת שאמר 'והארץ לעולם עומדת', דאינה זע ממקומה, אמר שמסבב אותה השמש ע"י כח עליון, עד שבכל יום 'זרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם', היינו שבמקום קביעתה בגלגל, תמיד מאירה והולכת דרכה בשש"ה יום ורביעי. ואח"כ אמר שכן הוא גם ביסוד הרוח, שג"כ מסבב את הארץ ע"י כח המכריח את השמש לסבב, ונקט יסוד זה ולא יסוד האש והמים, [אע"ג שגם יסוד האש והמים מסבבים הארץ], יען שהרוח הוא האמצע [של הארבע יסודות] המייחד את שני הצדדים. ואמר בפסוק 'הולך אל דרום וסובב אל צפון', דקאי על השמש, עם 'סובב סובב הולך הרוח', ולא עשה פסוק מיוחד לרוח, יען שכח אחד יש שמסבב השמש וגם הרוח.

הרי מבואר מזה, שלא לבד הגלגלים כולם סובבים את הארץ, אלא גם ג' היסודות שלמעלה מן הארץ נתחברו עמהם, ומסבבים כולם את הארץ. **[המשך בשבוע הבא].**